

stadfald, og til at svække denne Følelse vilde jeg nødig have været med. Mene af Hensyn til denne stærke Konkurrence tror jeg derfor, det var nødvendigt at faae denne Endring ind. Og ikke alene derfor, men jeg tror, at i det Dieblit Landbrugsskolerne fik en saa stor Udvidling, medens man samtidig nedbrød Følgehøjskolerne, vilde man ligejom tage Grundlaget bort under Landbrugsskolernes Fodder. Deri tror jeg nemlig, at den høitærede Indenrigsminister har fuldstændig Ret, at Landbrugsskolernes Elever ikke kunne nøies med, ikke kunne begynde med den Undervisning, de medbringe fra de allerfleste Almueskoler; de maa have staffet sig en anden Jordannelse. Tager man imidlertid disse Højskoler bort eller i alt Fald strækker man dem i deres Udvidling, berøver man Landbrugsskolerne Evnen til at meddele dem den Undervisning, som den tilfigter. Jeg tillægger det derfor den allerstørste Betydning, at vi, samtidig med at vi gjøre Noget for Landbrugsskolerne, ogsaa faae begyndt i alt Fald paa en foreløbig Forbedring, en foreløbig Løsning af det Højskolepørgsmaal, der nu i saa mange Aar har været et omstridt Spørgsmaal. Naar hverken det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 1ste Valgkreds (Thomsen) eller den høitærede Indenrigsminister lod til at kunne gaa ind paa denne Ordning, de lod til at frygte for, at denne Ordning vilde sætte denne Lovs Fremkomst, i Aar i alt Fald, paa Spil, saa vil jeg dog henstille haade til det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 1ste Valgkreds og til den høitærede Indenrigsminister, om dette er saa ganske praktisk. De Herrer paa denne Side ville have gjort den Erfaring, at der i Fjor kom en ganske usfyldig lille Paragraf med en besteden Undersjøttelse til Landbrugsskolerne frem fra Udvalget som første Tilknæytning. I Aar er denne lille Tilknæytning været ganske betydelig, og tillige er der kommet en ny til. Kommer denne Lov ikke ud i Aar, skulle vi gjemme den til næste Aar, saa nærer jeg en meget bestemt Overbevisning om, at naar ærede Medlemmer af denne Sal komme hjem til deres Vælgere, vil det blive indprentet dem, at de maa sørge for en forvarlig Løsning af disse Spørgsmaal, og ikke paany i den Grad gjøre den lavere Undervisning, eller hvad man skal kalde den, Landbrugsundervisningen og Højskoleundervisningen her i Landet, denne Undervisning, som kommer de brede Lag i Samfundet til Gode — at de ikke paany gjøre den til Stedbarn i en saadan Grad, som vi nu i mange Aar ere blevne vantte til og med Stikkelighed have fundet

os i. Jeg har den Overbevisning, at Vælgerne i den Grad ville indprente deres Repræsentanter dette, at naar vi til næste Aar komme herind, bliver det virkelig ikke for bedre Kjød, at Indenrigsministeren faar denne Lov, hvis han sætter Pris paa at faae den. Saa godt tror jeg ganske vist, at jeg kjender Stemningen ude blandt Vælgerne, at Mindre end dette ville Vælgerne ganske sikkert ikke slaa sig til No med, og mindre Fordringer end disse ville ganske vist ikke blive stillede ad Aare, hvis denne Lov skal tages op til fornøyet Behandling. — Endnu skal jeg kun sige et Par Ord om den Form, Forslaget om Tilskud til Følgehøjskolerne har faaet. Den høitærede Kultusminister stillede sig jo meget velvillig overfor dette Forslag, men gjorde adskillige Bemærkninger dertil, som jeg tror indeholder nyttige Vink, og som vel ogsaa ville blive tagne under Overveielse af Udvalget mellem 2den og 3die Behandling. Det forekommer ogsaa mig, at der er enkelte Ting, som endnu mangle ved dette Endringsforslag. Det fremgaar saaledes ikke ganske klart, hvornaar en Følgehøjskole er anerkjendt og hvornaar ikke. Saavidt jeg veed, gjælder nu den Bestemmelse, at den skal have været i Gang i et Aar, og i dette Aar have havt mindst 12 Elever Aaret rundt for at være anerkjendt. Jeg tror, at en Bestemmelse af denne Art ganske sikkert maa tilraades for Følgehøjskolernes Bedkommende og ogsaa for Landbrugsskolernes. Vi maa i ethvert Tilfælde sikkert fastsætte bestemt, hvornaar en Følgehøjskole og en Landbrugsskole kunne anerkjendes, for at ikke ethvert vildt Projekt, som kommer op, uden videre skal kunne faae Anerkjendelse. Vi have vel hidtil ikke set disse vilde Projekter komme op paa Følgehøjskolens Omraade, jeg tror ikke, at man paa dette Omraade kan nævne Noget af denne Art, men vi have set i de sidste Aar, at der f. Ex. har været en mærkelig Skovbrugsskole her i Landet, som dukkede op med et klækkeligt Tilskud paa Finantsloven, og som næppe har opvist Elever eller noget som helst Udbytte, og som nu er gaaet ud af Sagaen igjen. Jeg tror ikke, at det er heldigt, om den høitærede Indenrigsminister eller den høitærede Kultusminister faar Bemyndigelse til saadan uden videre at give enhver Skole uden Spor af Rod i Befolkningen — og navnlig ved den Slags Skoler, som der her vil kunne blive Tale om — et Tilskud af 800 Kr. til Undervisningsmidler o. s. v. Jeg frygter for, at det næppe vil være heldigt, og derfor mener jeg, at der bør være Bestemmelser af den Art, som sige, at Skolen skal have været i Gang i et eller